

21.08.2019

Eesti Arstide Liidu arvamus sotsiaalministri määruste „Välisriigis omandatud kvalifikatsiooni Eestis nõutava kvalifikatsiooniga võrdlemise tingimused ja kord“ ja „Välisriigis kvalifikatsiooni omandanud tervishoiutöötajale vastavuseksami koostamise, korraldamise ja hindamise kord ning tasu suurus“ eelnõude kohta.

Arstide liit ei saa eelnõusid esitatud kujul kooskõlastada, kuna leiame, et välisarstide kvalifikatsiooni võrdlemise ja vastavuseksami korras on olulisi puudusi, mistõttu ei ole tagatud, et Eestisse lubatakse tööle vaid Eestis nõutavale kvalifikatsioonile vastava ja piisavalt kontrollitud erialase pädevusega ning vajaliku eesti keele oskusega arstid.

Teeme järgmised ettepanekud määruste täiendamiseks ja parandamiseks.

- 1. Kehtestada nõue, et tööpraktikale lubatakse isikud, kes esitavad tõendi eesti keele oskuse kohta vähemalt B2 tasemel. Tervishoiutöötajate registrisse kandmiseks tuleb vastavalt keeleseadusele kehtestada C1 keeleoskuse taseme nõue või vähemalt määrata tähtaeg nõutava keeleoskuse omandamiseks ja vastavalt sellele anda ka tähtajaline registreering.**

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduses (TTKS) sätestatakse, et vastavuseksam sooritatakse eesti keeles, kuid kui registreerimistaotluse esitamisel keeleoskust üldse ei kontrollita, siis suunatakse tööpraktikale ka puuduva või väga vähese eesti keele oskusega arstid. See võib kahjustada ravikvaliteeti ja ohustada patsiente.

Keeleinspeksioon on osutanud EN direktiivi 2013/55/EL punktist 26 tulenevale kohustusele kontrollida enne tööle lubamist spetsialisti keeleoskuse vastavust.

TTKS § 4³ lõike 2¹ järgi loetakse tööpraktikal viibivate isikute tegevus selle isiku tegevuseks, kelle juhendamisel ja vastutusel ta tegutseb. Sellega pannakse juhendajale ebamõistlikult suur vastutus, kui juhendataval ei ole arsti tööks piisavat keeleoskust. Samuti ei saa kohustada juhendama praktikante võõrkeeles ega eeldada, et ravisutuse personal täidab tõlgi ülesandeid.

Välisarstid satuvad vastuolulisse olukorda, sest tervishoiutöötajate registrisse kandmine annab justkui õiguse Eestis töötada, kuid tööandjad ei tohi tegelikult C1 tasemel keeleoskusega arsti tööle võtta.

Välisarstide eesti keele õpet tuleb igati toetada, mis on seda lihtsam, mida rohkem viibitakse keelekeskkonnas. Arstidel on eelkõige vaja omandada erialane keeleoskus, mille soodustamiseks tuleb tööpraktika sooritada ravisutustes, kus töökeskkond on täielikult eestikeelne.

Juhul, kui eesti keele oskuse tõendamise nõuet ei kehtestata, siis tuleks muuta TTKS § 30 sätestatud vastavuseksami korda nii, et teooriaeksam tehakse enne tööpraktikat. Kui teooriaeksamil selgub, et taotleja keeleoskus on selgelt ebapiisav, siis lähtudes patsiendi ohutusest ei saa arsti praktikale saata.

Leiame, et tööpraktikale suunatud isiku ja juhendaja tasu ning praktika korralduskulude katmine riigieelarvest (TTKS § 30 lg 3²) ei ole otstarbekas, kui praktika sooritamine ei ole puuduliku keeleoskuse tõttu tõenäoline.

2. Tunnistada arsti ja eriarsti kvalifikatsioon vastavaks, kui taotleja on läbinud arsti ja eriarstiõppe, mille kestus ja õppekava sisu vastavad Eestis nõutavale. Sätestada, et arsti ja eriarsti kvalifikatsiooni võrdlemisel kaasatakse kõikidel juhtudel Eesti ENIC/NARIC keskus ning vastava eriala spetsialistid.

Leiame, et ainult õppe kestuse alusel kvalifikatsiooni vastavaks tunnistamine ei ole õige, kindlasti peab võrdlema ka õppekava sisu. Väljaõppe sisu on pädevad hindama eelkõige eriala asjatundjad.

3. Lisada määruse „Välisriigis kvalifikatsiooni omandanud tervishoiutöötajale vastavuseksami koostamise, korraldamise ja hindamise kord ning tasu suurus“ § 4 toodud dokumentide loetellu:

- 1) kvalifikatsiooni tõendava dokumendi originaal või selle notariaalselt, ametlikult või apostilliga kinnitatud ärakiri;
- 2) akadeemilise õiendi ärakiri;
- 3) kutse- või erialal töötamist tõendav dokument koos töökirjeldusega.

Määruse eelnõu järgi peab taotleja Tartu Ülikoolile esitama ainult taotluse vastavuseksami sooritamiseks, Terviseametile esitatud tervishoiutöötaja registreerimistaotluse koopia ning Terviseameti väljastatud haldusotsuse taotleja kvalifikatsiooni vastavuse kohta Eestis tervishoiutöötajale esitatavatele nõuetele. Leiame, et ainult nende alusel on hindamiskomisjonil väga raske määrata taotlejale optimaalne tööpraktika sisu ja kestus.

Lugupidamisega

digiallkiri

Katrin Rehema
Eesti Arstide Liidu peasekretär